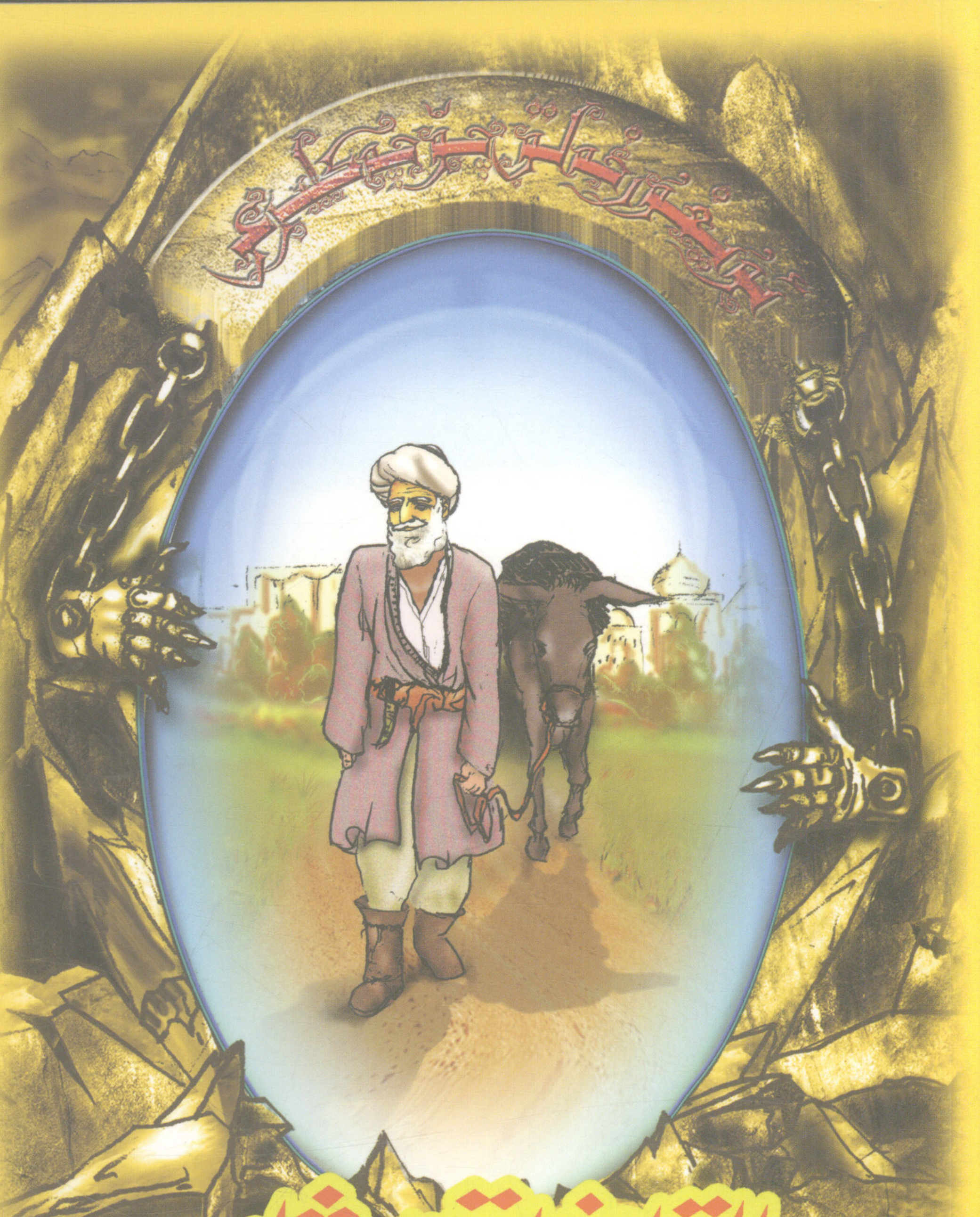

يالتايغاق بوۋاي

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

يالتايغاق بوۋاي

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

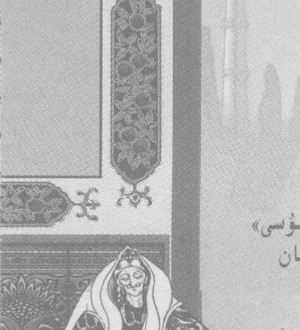

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

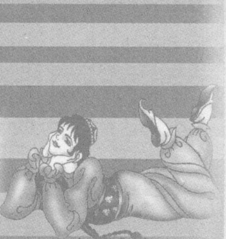

ئۈرۈمچى 2007-يىلى

图书在版编目(CIP)数据

翻悔的老人：维吾尔文/《维吾尔民间文学大典》编委会编. －乌鲁木齐：新疆人民出版社，2007.1
（维吾尔民间故事）
ISBN 978－7－228－10827－5

Ⅰ.翻... Ⅱ.维...Ⅲ.维吾尔族 － 民间故事 － 作品集－ 中国 － 维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第006080号

策　　划：阿布都热合满.艾白
艾合买提.伊明

责任编辑：艾合买提.伊明
责任校对：阿布列孜.阿巴斯
封面设计：买买提.努比提

翻悔的老人（维吾尔文）
（维吾尔民间故事）
《维吾尔民间文学大典》编委会编

新疆人民出版社出版
（乌鲁木齐解放南路348号 邮编： 830001）
新疆新华书店发行
新疆新华印刷厂印刷
880×1230毫米 32开本 2.375印张
2007年1月第1版 2007年1月第1次印刷
印数：1-5000

ISBN 978－7－228－10827－5 定价：4.50元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس
مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

يالتايغاق بوۋاي

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230×880 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 2.375
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 1 ـــ 5000
ISBN 978-7-228-10827-5
باھاسى: 4.50 يۈەن

مۇندەرىجە

بەختنى تاپقان بالىلار 1
غەم دېگەن شۇنداق بولسا 7
بايىزەك 14
ئانا ـ بالا 19
ئەقىللىق بالا 24
ئىسمىدىكى ھېكمەتلەر 35
يالتايغاق بوۋاي 39
ئامەت ۋە ئاپەت 42
ئاياز بوۋاي 51
پاراسەتلىك قىز 62

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

بەختنى تاپقان باللار

بۇرۇننىڭ بۇرۇنىسىدا بىر كەنتتە ئۈچ كىچىك بالا بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈچىلىسى پادىچى ئىكەن. ئۇلار بىر ـ بىرى بىلەن تولىمۇ ئىناق ئىكەن. ئۇلار دائىم كەنتتىكى قوي پادىلىرىنى ئەڭ يىراقتىكى بىر ئورمانلىققا ئاپىرىپ باقىدىكەن. ئورمانلىقنىڭ ئىچىدە بىر كونا بۇلاق بولۇپ، ئۇنىڭ كۆزى ئېتىلىپ قالغاچقا، سۇ چىقمايدىغان بولۇپ قالغانىكەن، بۇلاقنىڭ كۆزىنى ئوت ـ چۆپ ۋە تۇرلۇك لاتقىلار توسۇۋالغانىكەن.

بىر كۈنى پادىچى باللاردىن بىرى:

ــ بىز بۇلاقنىڭ كۆزىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ سۈيىنى راۋانلاشتۇرۇپ قويساق، قانداق؟ ــ دەپتۇ.

ــ بولىدۇ، ــ دەپتۇ ھەمراھلىرى.

ئىككىنچى كۈنى ئۇلار بۇ يەرگە جەم بولۇپ، كەت-مەن ـ گۈرجەكلىرىنى تەييارلاپ، ئالدى بىلەن چوڭقۇر بىر ئېرىق چېپىپتۇ، ئاندىن بۇلاقنىڭ كۆزىگە تىقىلىپ قالغان ئەخلەت ـ چاۋار ۋە لاتقىلارنى ئېلىپ تاشلاپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن سۈپسۈزۈك سۇ ئېقىپ چىقىپ، ئېرىق ئارقىلىق تېگى قۇم بىر كۆلچەككە قۇيۇلۇپتۇ. بۇ ئۈچ بالا سۇنىڭ ئېقىپ چىققانلىقىنى كۆرۈپ ئىنتايىن خۇشال بولۇشۇپتۇ. بىر كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ئۇلار كىچىك كۆلچەكنىڭ يېنىغا چوڭقۇر بىر كۆلچەك كولاپ، ئۇنىڭ بىر تەرىپىدىن چوڭ بىر ئېغىز ئېچىپ قويۇپتۇ. ئۇلار كۆلچەكنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، بۇلاقتىن سۈپسۈزۈك سۇنىڭ ئاستا ئېقىپ چىقىپ كىچىك كۆلچەككە، ئاندىن چوڭ كۆلچەككە قۇيۇلۇپ، ئاخىردا چوڭ ئېغىزدىن چىقىۋاتقانلىقىغا قاراپ زوقلىنىپتۇ.

دەل شۇ ۋاقىتتا ئورمانلىقتىن ئاجايىپ كېلىشكەن، گۈزەل بىر قىز چىقىپ كەپتۇ. ئۇنىڭ قۇندۇزدەك قاپقارا

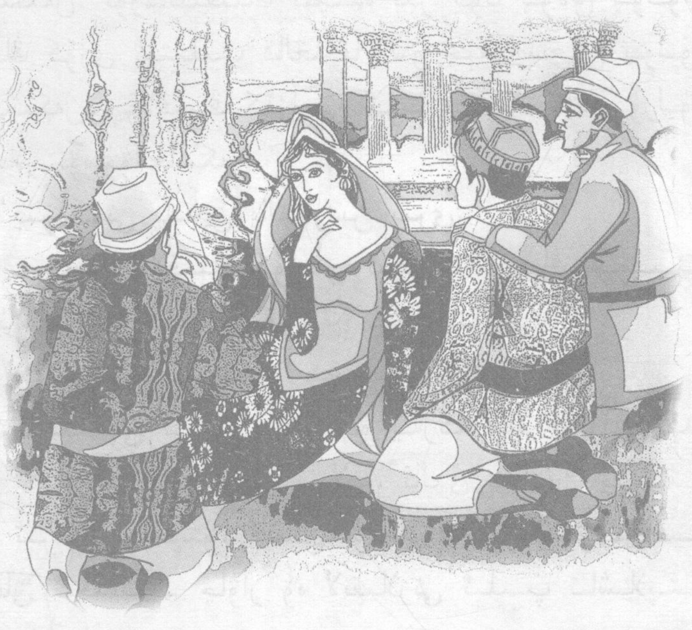

سۇمبۇل چېچى تاپىنىغا چۈشۈپ تۇرغۇدەك، قىزنىڭ بېشىدا ئاق گۈلچەمبىرەك بار ئىكەن. ئۇ كېلىپ:

— ئەسسالام، بالىلار، سىلەرنىڭ بۇلىقىڭلاردىن سۇ ئىچسەم بولامدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ. بالىلار:

— ئىچىڭ، بىز، كىشىلەر سۇ ئىچسۇن دەپ، بۇلاقنىڭ سۈيىنى راۋانلاشتۇرۇپ قويدۇق، — دەپتۇ.

قىز ئېگىلىپ تۇرۇپ ئاپئاق، نازۇك قوللىرى بىلەن ئۈچ يۇتۇم سۇ ئىچىپتۇ، ئاندىن:

— مەن ئۈچىڭلارنىڭ سالامەتلىكى ئۈچۈن ئۈچ يۇتۇم سۇ ئىچتىم، — دەپتۇ كۈلۈمسىرىگەن ھالدا. ئۇ بىردەم تۇرۇۋېلىپ سۆزىنى داۋام قىپتۇ، — ياخشى ئىش قىلغىنىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە مىننەتدارلىق بىلدۈرىمەن. مەن ئورمانلىق ۋە ئورمانلىقلاردا ياشايدىغان بارلىق ھايۋانلارغا، ئورمانلىقتا ئۈچۈپ يۈرگەن بارلىق ئۇچار قۇشلارغا، شۇنداقلا ئورمانلىقتا ئۆسىدىغان بارلىق گۈللەر ۋە ئۆسۈملۈكلەرگە ۋاكالىتەن سىلەرگە تەشەككۈر بىلدۈرىمەن، سىلەرگە بەخت تىلەيمەن ! خەير - خوش !

بالىلار بىر - بىرىگە قارىشىپ، خۇشاللىقىدا ھاياجانلىنىپتۇ.

— سىز بىزگە بەخت تىلىدىڭىز. بەختنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزگە ئېيتىپ بەرسىڭىز ! — دەپتۇ بالىلاردىن بىرى ھېلىقى ناتونۇش قىزغا قاراپ.

— بۇنى ئۆزۈڭلار چۈشىنىۋېلىڭلار. يەنە ئون يىلدىن

كېيىن بىز دەل مۇشۇ جايدا ئۇچرىشىپ قالارمىز. شۇ چاغقىچە بەختنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلەلمىسەڭلار، شۇ ۋاقىتتا ئېيتىپ بېرىمەن، ــ دەپتۇ.

قىز سۆزىنى تۈگىتىپ، قانداق تۇيۇقسىز پەيدا بولغان بولسا، شۇنداق تۇيۇقسىز غايىب بوپتۇ. بالىلار ھەيران بولۇپ بىر ـ بىرىگە قارىشىپ قاپتۇ ۋە ئۇلاردىن بىرى:

ــ بىز بۆلۈنۈپ دۇنيانى ئايلىنىپ، بەختنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىۋالايلى. مەن شەرققە باراي، ــ دەپتۇ.

ــ مەن غەربكە باراي، ــ دەپتۇ يەنە بىرى.

ــ مەن مۇشۇ كەنتتە قالاي، مۇشۇ يەردە تۇرۇپمۇ بەختنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىۋالسام، ئەجەب ئەمەس، ــ دەپتۇ ئۈچىنچىسى.

ئۇلار كېلىشكىنى بويىچە ئىش كۆرۈپتۇ. ئون يىل ئۆتكەندىن كېيىن، ئۇلار يەنە ھېلىقى بۇلاقنىڭ يېنىدا ئۇچرىشىپتۇ. بالىلار ساغلام ۋە كۈچلۈك يىگىتلەردىن بولۇپ قالغانىكەن. ئۇلار يۈز كۆرۈشۈپ، تولىمۇ خۇشال بولۇشۇپتۇ.

بۇلاقنىڭ سۈپسۈزۈك سۈيى بۇرۇنقىدەكلا جىمجىت ئېقىۋاتقانىكەن. بۇلاق يېنىدىكى دەرەخلەر ئۆسۈپ باراقسان بولۇپ، سايە تاشلاپ تۇرغۇدەك، بۇلاقنىڭ تۆت ئەتراپىدا بولسا، كىشىلەرنىڭ كېلىپ ـ كېتىشى بىلەن ھاسىل بولغان چىغىر يوللار تۇرغۇدەك. بۇنىڭدىن كىشىلەرنىڭ شۇ يەرگە سۇ ئىچكىلى ياكى سۇ ئالغىلى كەلگەنلىكى كۆرۈنۈپ تۇرغۇدەك. بۇ ئۈچ يىگىت بۇ يەردىكى ئۆزگىرىش-

لەرگە ناھايىتى خۇشاللىق بىلەن زوقلىنىپ قارىشىپ كې-
تىپتۇ. ئۇلار ھاياجانلىنىپ: «بىزنىڭ قىلغىنىمىز گەرچە
كىچىك ئىش بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ كىشىلەرگە يەتكۈز-
گەن پايدىسى ئاز بولماپتۇ!» دېيىشىپتۇ ۋە پۇلاقنىڭ يې-
نىدا ھېلىقى گۈزەل قىزنىڭ كېلىشىنى كۈتكەچ سۆزلە-
شىپ ئولتۇرۇپتۇ.

— سىلەر مېنىڭ ئۈن يىلدىن بېرى نېمە ئىش قىل-
غانلىقىمنى بىلگۈڭلار كېلىدىغاندۇ، — دەپ سۆز باشلاپتۇ
بىرىنچى يىگىت، — مەن سىلەردىن ئايرىلغاندىن كېيىن
بىر شەھەرگە بېرىپ، بىر ھەكىمدىن تېۋىپلىقنى ئۆگە-
نىپ، تېۋىپ بولۇپ يېتىشىپ چىقتىم، — دەپتۇ.

— سەن بەختنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلدىڭمۇ؟ —
دەپ سوراپتۇ ئىككىنچىسى ئۇنىڭدىن.

— بىلدىم، بۇ ناھايىتى ئاددىي گەپ ئىكەن. مەن
كېسەللەرنى داۋالىدىم، ئۇلارنىڭ سالامەتلىكى ئەسلىگە
كەلدى. بۇ نېمىدېگەن بەخت! مەنمۇ باشقىلارغا ياردەم بې-
رەلىگەنلىكىم ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك ھېس قىلدىم، —
دەپتۇ ئۇ.

— مەن، — دەپتۇ ئىككىنچى يىگىت ئاستاغىنا، —
نۇرغۇن يەرلەرگە باردىم، كۆپلىگەن ئىشلارنى قىلدىم،
ھەتتا گۆلچىمۇ بولدۇم. مەن مۇشۇنداق تىرىشچانلىق بىلەن
ئىشلىگەنلىكىم ئۈچۈن، ئۆزۈمنى باشقىلارغا پايدىسى تېگى-
دىغان ئادەم ئىكەنمەن، دەپ ھېس قىلدىم. مېنىڭ ئەمگە-

كىم بىكارغا كەتمىدى، شۇنىڭ ئۈچۈن مەنمۇ ئۆزۈمنى بەختلىك سانايمەن.

— ئۇنداق بولسا، سەنچۇ؟ — دەپ ئىككىلەن يېزىدا قالغان ھېلىقى ئۈچىنچى ھەمراھىدىن سوراپتۇ.

— مەن دېھقانچىلىق قىلىپ بۇغداي تېرىدىم، بۇغداي نۇرغۇن كىشىلەرنى تويغۇزدى. ئەمگىكىمنىڭ بىكارغا كەتمەيدىغانلىقىغا سىلەرنىڭ كۆزۈڭلار يېتىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن مەنمۇ ئۆزۈمنى بەختلىك، دەپ ھېسابلايمەن! — دەپتۇ ئۇ.

بۇ ئۈچەيلەن ئۇنچىقارماي ئولتۇرۇپتۇ. دەل شۇ چاغدا قەيەردىندۇر ئۇشتۇمتۇتلا ھېلىقى قىز پەيدا بوپتۇ. ئۇنىڭ قىياپىتىدە ھېچقانداق ئۆزگىرىش يوق ئىكەن، بۇرۇنقىدەكلا قۇندۇزدەك قاپقارا سۇمبۇل چېچى، بېشىدا گۈلچەمبىرىكى تۇرغان. بۇ قىزنىڭ كەمتەرلىكى، ئاق نىيەتلىكى، گۈزەللىكى ناھايىتى ئېنىق بىلىنىپ تۇرغۇدەك.

— مەن ناھايىتى خۇشال، سىلەر مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلىپ، يەنە مېنىڭ بىلەن كۆرۈشتۈڭلار! — دەپتۇ قىز، — مەن سىلەرنىڭ ھەممە سۆزۈڭلارنى ئاڭلىدىم. سىلەر ئۈچىڭلار بەختنىڭ ئەمگەككە، خەلق ئۈچۈن پايدىلىق ئىشلارنى قىلىشقا باغلىق ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپسىلەر.

— سىز كىم بولىسىز؟ — دەپ تەڭلا سوراپتۇ ئۈچەيلەن. ئۇ:

— مەن پاراسەتلىك قىز، — دەپ جاۋاب بېرىپلا كۆزدىن غايىب بوپتۇ.

此为试读，需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

غەم يېگەن شۇنلىق بولسا

توخۇ تۇرنا، بۆرە قاراقچى، تۈلكە ماراقچى، سېغىزغان ياللاقچى نامىنى ئالغان زاماندا بىر پادىشاھ ئۆتكەنىكەن. ئۇ كۈنىگە بىر قىزغا ئۆيلىنىدىكەن، سۈبھى يورۇش بىلەن قىزنىڭ كاللىسىنى ئالىدىكەن. كۈن ئۆتۈپ، ئاي ئۆتۈپ، شەھەردە قىز تۈگەپ، نۆۋەت ئۇلۇغ قول ۋەزىرنىڭ يالغۇز قىزىغا كەپتۇ. ۋەزىر قىزىغا بەك ئامراق ئىكەن، يىغلاپتۇ ـ قاقشاپتۇ. شۇ ئارىدا قىز مەدرىسىدىن قايتىپ كېلىپ سوراپتۇ:

— دادا، نېمە بولدىلا؟

— سېنىڭ غېمىڭ، قىزىم، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ۋەزىر ۋە ئەھۋالنى يوشۇرماي ئېيتىپ بېرىپتۇ. قىز پەـسەنتمۇ قىلماي كۈلۈپ:

— يىغلىمىسىلا، دادا، پادىشاھنىڭ ئەدىپىنى ئۆزۈم بېرىمەن، — دەپتۇ ۋە ياسىنىپ ـ جابدۇنۇپ، تەخلىنىپ تۇرۇپتۇ.

كەچ كىرىپتۇ. ئىككى جاللات قىزنى ئالدىغا سېلىپ

ئېلىپ كېتىپتۇ. بۇنىڭدىن ئىلگىرى نۆۋىتى كەلگەن قىزلار داد ـ پەرياد ئەيلەپ ئوردىنى كۆتۈرۈۋېتىدىكەن. ئوڭ قول ۋەزىرنىڭ قىزى ئۇنداق قىلماپتۇ. ئۇ تاتارماي، تەمتىرىمەي، ئوردىغا ئۇدۇللا كىرىۋېرىپتۇ. پادىشاھ ھەيران بولۇپ سوراپتۇ:

— ھەي نادان قىز، مەندىن قورقمىدىڭمۇ؟

— ھەزرىتى پادىشاھىئالەم، ئۆزلىرى مەندىن قورقمىغان يەردە مەن سىلىدىن قورقاتتىممۇ؟ ! — دەپتۇ قىز.

بۇ سۆزدىن ئوردا ئەھلى كۈلۈشۈپتۇ. پادىشاھ كۆزىنى پارقىرىتىپ چالۋاقاپتۇ:

— ئېيتە، بۇ نىمە دېگىنىڭ؟

— ئەي ئەزىز شاھىم، بىر سوئالىم بار، ئاۋۋال شۇنىڭغا جاۋاب بەرسىلە، — دەپتۇ قىز.

— قېنى، سورا ! — دەپتۇ پادىشاھ كۆرەڭلەپ.

— پېقىرنى ئوردىغا نېمىگە چاقىرتتىلىكىن؟

— بىر كېچىلىك ئەمرىمگە ئېلىش ئۈچۈن.

— مەنمۇ شۇنى كۈتۈپ تۇراتتىم، — دەپتۇ قىز، — ئەمما، بىر شەرتىم بار، ئورۇندىيالىسىلا ھەممىگە رازىمەن. ئورۇندىيالمىسىلا ئۆلتۈرەمدىمەن، سازايى قىلامدىمەن، ئىختىيار ئۆزۈمدە بولسۇن.

— ھەرقانداق شەرتىڭ بولسا ئورۇندايمەن، تېزرەك ئېيتقىن، — دەپتۇ شاھ.

— ئۇنداق بولسا، غەمسىز ئادەمدىن بىرنى تېپىپ

كېلىلا، ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرىمەن، ئۆز ئاغزىم بىلەن گەپ سورايمەن.

پادىشاھ: «ئەجەب ئاددىي شەرتكەن بۇ، غەمسىز ئادەم ئوردىنىڭ ئىچىدىلا كۆپقۇ» دەپ ئويلاپ، قىزنىڭ شەرتىنى دەررۇ قوبۇل قىپتۇ. قىز پادىشاھقا بىر ئايلىق مۆھلەت بېرىپتۇ. ئوردا ئەھلى گۇۋاھ بوپتۇ.

پادىشاھ ئوردىنى ئايلىنىپ سۈرۈشتۈرۈپ كۆرۈپتۇ، غەمسىز ئادەم تېپىلماپتۇ. پۇقراچە كىيىنىپ شەھەرگە چىقىپتۇ. شەھەر ئوردىدىنمۇ بەتتەر ئىكەن. پۇقرالارنىڭ بەزىسى قورساق دەردىدە ۋايىسسا، بەزىسى يەر ـ جاي، بالا ـ پەرزەنت ، كىيىم ـ كېچەك، سودا ـ مۇئامىلە، ئۆلۈم ـ يېتىم ئۈستىدە قايغۇرۇۋاتقۇدەك؛ قىز بالىسى بارلارنىڭ قايغۇسى ھەممىنى بېسىپ چۈشكۈدەك؛ جېدەل ـ ماجىرامۇ ھەر قەدەمدە ئۇچراپ تۇرغۇدەك. پادىشاھ ئىلاجىسىز ئۇششاقۇ چوڭ، پىششىقۇ توڭ ھەممە ئادەم بىلەن ئەسرالىشىپ، مەقسىتىگە يېتەلمەپتۇ. مۆھلەت ۋاقتى توشاي دەپ قاپتۇ. پادىشاھ قىزنىڭ ئالدىدا مات بولۇپ يۈزى چۈشۈپ كېتىش، جېنىدىن ئايرىلىشتىن ئەنسىرەپ ئوردىغا قايتالماپتۇ، قىزنى قولغا چۈشۈرۈش نىيىتىدىنمۇ كەچمەپتۇ. شۇ ئوي بىلەن بىر كۈنى ئۇ شەھەر مەركىزىدىكى سارايغا بېرىپ، سودىگەرلەردىن ئۇقۇشۇپ كۆرۈپتۇ. سودىگەرلەر: «ئالتۇنلۇقۇم دېگەن شەھەرنىڭ تاجى دۆلەت ئىشلىرىنىڭ بىر پادىشاھى بار، بەلكىم شۇنىڭ غېمى بولمىسا كېرەك»

دېيىشىپتۇ. پادىشاھ رەھمەت ئېيتىپ، تاجى دۆلەتنىڭ شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىپتۇ.

ئالتۇنلۇقۇم شەھىرىنىڭ ئارىلىقى يەتتە كېچە - كۈن-دۈزلۈك يول ئىكەن. پادىشاھ خۇشلۇقتا ئۈچ كېچە - كۈن-دۈزدىلا يېتىپ بېرىپتۇ. تاجى دۆلەتنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىپ، مەقسىتىنى ئېيتىپتۇ. تاجى دۆلەت شاھ ئالتە پادىشاھلىق-نىڭ شاھەنشاھى بولۇپ، دۇنيا دەپىنە، زىبۇزىنىەت، مال - مۈلكىنىڭ ھېسابىنى ئۇقمايدىكەن؛ قەدىمى تەگكەن يەردە چاربىغى، سەيلىگاھ تېغى بار ئىكەن؛ بىر ۋاخلىقىغا يۈز تىللالىق تاماق يەيدىكەن؛ قەسرىسى ئالتۇندىن، قاچا - قوشۇق، قازان - قومۇچ، ئوردا جابدۇقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغانىكەن. ئەمما، ئۇ بالا ۋاقتىدا ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىق تەلىماتىنى، خەلپەتلىرىنىڭ دەرسىنى ئۆگىنىپ بولالماي زار قاقشىغانىكەن. ئاتىسىدىن ئايرىلغاندىن كېيىن، شە-ھەرنى قانداق باشقۇرۇش، پۇل - پۇچەكنى نەدە قويۇشنىڭ غېمىدە ئۇيقۇسىز تۈننى تاڭغا ئۇلاپتۇ، ساقىلى ئاقارغان-سېرى بالىنىسىزلىقتىن كۆڭلى يېرىم بولۇپ: «ئۆلسەم

شەھىرىم، دۇنيالىرىم كىمگە قالار؟» دېگەن غەمدىن باش كۆتۈرەلمەيدىغان بولۇپ قاپتۇ. ئۇنىڭ غەمسىز ئۆتكەن بىر دەقىقە ۋاقتىمۇ يوق ئىكەن. پادىشاھ ئاڭلاپ بولۇپ:

— پېقىرنىڭ غېمى ھەزرىتىلىرىنىڭ غېمىگە ياماقمۇ بولالمايدىكەن، — دەپتۇ ۋە غەمسىز ئادەمدىن بىرنى تېپىپ بېرىشىنى ئۆتۈنۈپ تۇرۇۋاپتۇ.

تاجى دۆلەت شاھ تۇرۇپ كېتىپ:

— مەن بۇ ئىشنى سىناپ كۆرگەنىدىم، ئاخىرى قىممە زىقارلىق بولۇپ چىقتى. بوپتۇ، نائۇمىد قالمىسىلا، بۇنىمۇ بىلىپ قالغانلىرى تۈزۈك، — دەپ، بولۇپ ئۆتكەن ۋەقەنى مۇنداق بايان قىلىپ بېرىپتۇ، — غەم باسقانسېرى «ئالەمدە غەمسىز ئادەم بارمىدۇ؟ غەمسىز ئادەم قانداق بولىدىغاندۇ؟» دەيدىغان بولۇپ قالدىم. بۇنداق ئادەمنى كۆرۈشكە تەشنا بولۇپ، غەمسىز ئادەم ئۆزىنى مەلۇم قىلسا، مىڭ تىللا ئىنئام قىلىدىغانلىقىم ھەققىدە ئالتە شەھەرگە پەرمان چىقاردىم. مەنمۇ ئۆزلىرىگە ئوخشاش «غەمسىزلەر كۆپتۇ» دېگەن ئويدا ئىدىم، شۇڭا خەزىنىنىڭ ئىشىكىنى ئاچتۇرۇپ، كۈتۈپ ئولتۇردۇم. قانداق بولدى دېمەملا؟ بىر ئاي كۈتتۈم، ئىككى ئاي كۈتتۈم، بىرەر ئادەم ئۆزىنى مەلۇم قىلمىدى. ئۈچىنچى ئېيىغا كەلگەندە، ئاپئاق ساقال بىر بوۋاي: «مانا مەن غەمسىز» دەپ، كىرىپ كەلدى. مەن ئۇنىڭدىن: «گېپىڭىز راستمۇ؟» دەپ سورىسام، ئۇ: «غەم دېگەن قانداق نېمە؟ بىلمەيدىكەنمەن، سۆزلەپ بەرسىلە،

بىلمىۋالسام» دېدى. مېنىڭ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىشىم ئاسان
ئىدى، لېكىن مەن ئىشەنچلىك يەكۈنگە موھتاج ئىدىم.
شۇڭا، ئۇنىڭدىن: «تۇرمۇشىڭىزنى قانداق ئۆتكۈزىۋاتىسىز؟»
دەپ ياندۇرۇپ سورىدىم. بوۋاي: «سەككىز ئوغلۇم بار، نۆ-
ۋەت بىلەن ھەربىرىنىڭكىدە بىر ئايدىن تۇرىمەن. يەي،
كىيەي دېسەم، ئالدىمدا ئېشىپ ـ تېشىپ تۇرىدۇ، ياتاي
دېسەم، يەتتە قات كۆرپە تەييار» دەپ ماختىنىپ سۆزلەپ
كەتتى. مەن ئۇنىڭغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن كېلىپ سوئا-
لىڭىزنىڭ جاۋابىنى ئېلىپ كېتىڭ، تىللانى شۇ چاغدا بې-
رەي» دېدىم. بوۋاي بىر كۈن بۇرۇن پەيدا بولدى. ئۇنىڭ
قاپاقلىرى تۈرۈلگەن، چىرايى ساماندەك سارغايغان بولۇپ،
تاۋۇشى بوغۇق ئىدى. ئۇ ئالدىمدا تىزلىنىپ: «داد پادىشاھىئا-
لەم، ھۇزۇرلىرىدىن ئايرىلىپ، چوڭ ئوغلۇمنىڭكىگە بار-
سام، كېلىنىم ئارقىسىنى قىلىپ تۇرىۋالدى. نېمە ئىشكىن
دەپتىمەن، ئۇقسام، بالىلىرىم ئۆزلىرى ئىنئام قىلماقچى
بولغان مىڭ تىللانى ئۈلۈشەلمەي جېدەل تېرىپتۇ. بىرى
‹دادامنى مەن ئوبدان باقتىم، تىللانىڭ يېرىمى مېنىڭ›
دېسە، يەنە بىرى ‹مېنىڭمۇ ئەجرىم ئاز ئەمەس، ئۈچتىن
بىرىنى ئالىمەن› دەپتۇ. باشقىسىمۇ بوش كەلمەي قان بو-
لۇشۇپ كېتىپتۇ. ئۇلار قۇرۇق قول قايتىپ كەلگەنلىكىم-
نى كۆرۈپ، ئۆيىگە كىرگۈزمىدى. بىر كېچە تالادا ياتتىم،
ئەزرائىلنى سېغىندىم، ئۇ كەلمىدى. ئەمدى نەدە يېتىپ ـ
قوپۇشۇمنى، نېمە يەپ، نېمە كىيىشىمنى بىلمەيمەن. بول-

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com